

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Культура ефірного мовлення»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Спеціальність «журналістика»

Освітня програма 061 «журналістика»

Рік навчання 1, семестр 2

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова викладання українська

Народна артиска України, проф. Цимбал Т.В.

tvtsymbal@gmail.com

0503520788

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в e-Learn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3826>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс розрахований на засвоєння студентами теоретичних знань і практичних навичок з культури ефірної мови, а саме: ознайомлення студентів з характерними особливостями слова в ефірі, місцем усного слова в системі зображально-виражальних засобів документального журналістського аудіо-візуального твору, мовно-стилістичними особливостями ефірного повідомлення, мовленнєвої культури і стилю у створенні аудіо-візуального образу журналіста-комунікатора (ведучого) на екрані і в ефірі радіо, з логічними і психологічними аспектами виступу перед мікрофоном і в кадрі, жанрово-психологічними особливостями персоніфікованого повідомлення.

Набуття загальних компетентностей (ЗК):

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

ЗК12. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Набуття спеціальних (фахових, предметних) компетентностей (СК):

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких **програмних результатів навчання (ПР):**

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР12. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Тема 1. Аудіо-візуальні ЗМІ як вид журналістської творчості.	1/4	Мова екрану — сукупність технічних прийомів та зображально-виражальних засобів, за допомогою яких журналіст втілює свій задум. Кадр. План. Ракурс. Види планів. Поняття монтажу. Технічний монтаж. Конструктивний монтаж. Художній (творчий) монтаж — образне поєднання кадрів. Паралельний і асоціативний монтаж як різновиди художнього (творчого) монтажу.	Перегляд та аналіз інформаційних випусків на загальнонаціональних каналах та аналіз засобів виразності. Аналіз співвідношення відео і тесту.	2

<p>Тема 2. Взаємозв'язок і співвідношення слова і зображення у створенні екранного образу в документальному журналістському творі.</p>	<p>1/2</p>	<p>Персоніфіковане слово. Слово і зображення не альтернатива. Суттєва відмінність звичних функцій слова і його призначення в ефірному контексті порівняно з (друкованою журналістикою). Вплив зорового образу на роль слова усне слово в ефірі як передумова якісно нової драматургії обумовленість мовно-стилістичних ознак ефірного слова особливим характером комунікації.</p>	<p>Аналіз мовно-стилістичних особливостей ефірних програм радіо та телебачення різних жанрів.</p>	<p>3</p>
<p>Тема 3. Персоніфікація ефірного повідомлення .</p>	<p>1/2</p>	<p>Персоніфікація — суттєва відмінність ефірного мовлення. Психологічний фактор особистого впливу на аудиторію. Ступені персоніфікації журналіста-комунікатора: 1) знайома людина — орієнтир у потоці інформації; 2) журналіст учасник ефірної (екранної) дії; 3) журналіст — тлумач складних процесів і проблем, лідер думки. Журналістські спеціалізації на Р і ТБ, вимоги до мовної стилістики, зорового образу та іміджу журналіста-ведучого у різних жанрах ефірного мовлення.</p>	<p>Вивчення ступенів персоніфікації залежно від мети та засобів створення журналістського публіцистичного твору.</p>	<p>3</p>
<p>Тема 4. Ефірний виступ — одна з форм ораторського мистецтва.</p>	<p>1/2</p>	<p>Композиція і структура виступу, значення і вимоги до основних його частин. Виступаючий в ефірі — характеристики особистості. Об'єктивні передумови появи журналістів в радіо- і телеефірі. Діалогічний монолог. Суттєва відмінність усної мови від письмової. Основні складники дієвості ефірного виступу.</p>	<p>Оволодіння основними риторичними операціями та майстерністю композиційної побудови ефірного виступу.</p>	<p>3</p>
<p>Тема 5. Логічні і психологічні аспекти виступу в ефірі.</p>	<p>1/2</p>	<p>Формування громадської думки — соціальний аспект ефірного мовлення. Авторський характер слова в ефірі. Етапи підготовки до виступу. Визначення теми. Актуальність, об'єктивність, новинність — основи визначення теми. Логічна побудова виступу. Об'єктивні та суб'єктивні причини стильового</p>	<p>Ознайомлення з кращими світовими зразками промов та їх аналіз і визначення стилю. Написання короткого тексту виступу на обрану тему.</p>	<p>3</p>

		різноманіття ефірного виступу. Емоційність як важливий фактор впливу на аудиторію. Взаємозв'язок мети, логічної побудови і стилю виступу.		
Тема 6. Невербальні засоби виразності. Прийоми та психологічні настанови виступу в телерадіоефірі.	1/2	Умови сприйняття аудиторією ефірного журналістського твору, їх вплив на вимоги до поведінки і зовнішності журналіста-комунікатора. Міміка і жестикуляція. Акторські засоби в ефірній творчості журналіста. «Пошук» свого глядача. Інтонація — дієвий аспект майстерності ефірного виступу. Роль уяви у виразності і впливі усного слова (психологічна настанова «стрічка бачення»). Психологічна настанова на зібраність і зосередженість уваги на суті повідомлення.	Презентація аудіо та відеозаписів власних журналістських виступів у певному форматі на обрану тему.	3
Тема 7. Усне інформаційне повідомлення як різновид ефірного виступу. Мова і стиль новин. Методики викладу новини.	1/2	Визначення новини. Характерні риси новин: конфлікт, наближеність до людей, своєчасність, значущість, точність, об'єктивність, збалансованість, лаконічність. Найважливіші характеристики інформаційного повідомлення: оперативність, подієвість, новизна, актуальність, достовірність, конкретність. Мовно-стильові особливості усного інформаційного повідомлення. Лексика і манери подання. Моделі викладу новини, як наслідування структури усної розповіді. Виклад новини на одну тему. Виклад новини, що об'єднує кілька тем. Виклад подієвої новини. Виклад новини за допомогою цитування. Виклад новини за формулою Поля Вайта.	Верстка усного інформаційного випуску новин, редагування текстів з інформаційних ресурсів для усного ефірного подання. Написання інформаційного тексту за існуючими методиками викладу новини.	3
Всього за семестр				159
Реферат (самостійна робота)				90
Аудиторна робота				30
Екзамен				39
Всього за курс				159

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання завдань практичних занять відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати, есе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано